

אזרחי ישראל היו שקועים בשערוריות שמילאו את עמודי עיתוניהם ובמחדלי המישטרה. אולם כפינה ניסרת של ליכום, ניקרה השאלה: "האם תפרוץ מלחמה?"

הניצחון המוחץ של ברית-המועצות בר תהיבשת ההודית יכול היה להוביל לאחד משני כיוונים.

ברית-המועצות יכלה להחליט שדי לה בניצחון כביר זה שהעלה את יוקרתה בר זירה הבינלאומית, ושלא כדאי לה לקלקל

אנשים בעלי-אמביציה, המתעניינים באפשרות להיבחר לכנסת הבאה, מתחילים ליוזום פעילות ציבורית, להודיע בעקיפין למעוניינים: "אני פה. אני מוכר. מה בקשר?"

הגבול הדק, השבוע חזרה על התרי גיל הקלאסי הזה שולמית אלוני. היא יומה סלון פוליטי חדש בביתה.

אלוני היא ותיקת מפלגת-העבודה. בר 1965 פלירטטה קצת עם רפ"י, אך הציר טרפה ברגע המכריע לרוב מפא"י, וזתה במקום בטוח ברשימה לכנסת.

בכנסת היתת ח"כית בולטת — ולדעת חבריה, בולטת מדי. מדי פעם משכה אליה את תשומת-לב העיתונאים, כאשר מתחה ביקורת על מפלגתה, אם כי העזה רק לעיתים רחוקות מאד להצביע נגדה. היא השתדלה לשמור על הגבול הדק בין

שולמית אלוני (נוטעת עץ בט"ו בשבט) מאדאם דה'אלוני

כחבר ועדת הכנסתה של הכנסת, נמח אורי אבנרי בשלוש ישיבות של הוועדה בהן מסר יצחק שובינסקי עדות על דרכו ועל עיסקי "אוטוקרס", ענה לשאלות חריפות ונחקר ארוכות.

בעמודים אלה מתאר אבנרי את התרשמותו הבדתי-אמצעית מדמותו של האיש, כפי שהוא הצטייר בעיניו בישיבות אלה. אבנרי לא נפגש עם שובינסקי קודם לכן.

מאת אורי אבנרי

הוא רומח לחיה פצועה, שהציינים סוגרים עליה. ראש מאסיבי. עיניים מצועפות, המתרוממות מדי פעם ומסתכלות, תוך כדי דיבור, אל הנוף הנשקף מבעד לחלונות הדרהוועדה, כאילו הוא רואה משהו רחוק, הנעלם מעיני אחרים. הקול בורח מדי פעם מן השליטה העצמית הנוקשה, פורץ בהתרגשות, כאילו הוא פונה אל המוני מושבעים.

אופיו של אדם מתגלה במפלה, כאשר עולמו חרב עליו, כאשר רסיסי בניין-היינו נופלים סביבו. יצחק שובינסקי המובס הוא אדם מרשים, מרשים יותר מכמה מן הציינים העליונים, שהריחו את הדם זמכתוננים לנעוץ בו את חנית המוות.

מי שלא הכיר אותו בימי זוהרו, כשחלש על עשרות מיליונים וזכה להערצת החנפנים, כשחילק טובות ביד נדיבה לכל אנשי הצמרת, יכול רק לגחש איך היה אז. אפשר לגחש, כי מדי פעם פורצת דמותו של שובינסקי הקודם, השליט, מבעד למעטתו של שובינסקי הנוכחי, המתגונן בשארית כוחותיו. מבט פתאומי, נימה של קול, פסוק מתגרה — ולפתע אפתח אשנב ונראה שובינסקי ההוא, האיש שהקים את אוטוקרס והיה עוד אתמול אחד מאליה-הכלכלה של ישראל.

אויביו טוענים שהוא "סוחר לאקרדה", כי כך התחיל בדרכו. אבל הוא רחוק מאד מזה.

האיש מעיר. עובדות יבשות, ולפתע אפיורה רגשנית. לרגע הוא עוצם את עיניו, כמי שנוכח במעמד רחוק, מאזין לצלילי דיבור ישן. העיניים נפקחות, ננעצות בחוקר, וזרקות האשמה: "אתה אולי עורך-דין טוב, אבל בכלכלה אתה לא מבין כלום!" יו"ר הוועדה מברר אותו בהרחבה על נשואי בנו. שובינסקי עוצם את עיניו, שום שריר בפניו אינו זז, אין הוא מחייך, אינו מודה, אינו מגיב כלל. כאילו לא שמע מילה.

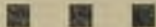
כאילו אינו רוצה לערב את שני בניו, הנמצאים בלונדון הרחוקה, בחקירת המפולת. המשך הסיפור הענייני. עוד אפיורה. עוד הסבר נרגש.

האם זו הצגה גאונית? סיפור שהאיש מאמין בו בעצמו? אליבי המוכן בקפדנות? וידיי אמיתי? או תערובת של כל אלה, כשהגבול בין חלק לחלק מטושטש, גם בעיני האיש עצמו?

לא פעם עומד דיבור מול דיבור. מי משקר? אולי כל הצדדים? אולי בכלל לא ניתן עוד לגלות את האמת. תחת ערימות אלה של חצאי-אמיתות, גירסות-אליבי וסיפורי-אשומון כנים?

בחדר הוועדה מצטופפים חבריה-הכנסת והעיתונאים. הוא רואה ואינו רואה אותם. מדבר אל פלוגי ומתעלם מקיום האחרים. מדבר אל אלמוני, ושוכח כאילו את החדר כולו. מה עובר בראשו? אולי: "אני בניתי מיפעל. מה בניתם אתם?" או: "לפני האסון עמדתם אצלי בתור."

"לפני האסון" — הוא חוזר על כך כמה פעמים. זוהי נקודת-השיא. החיים מתחלקים לשניים: "לפני האסון" ו"אחרי האסון".

יך נגרם האסון? מה גרם לאסון? סיפור עומד מול סיפור, גירסה מול גירסה. כל אחד מן השחקנים במחזה מטיל את כל האשמה על האחרים. איש אינו מוכן לקבל על עצמו אף קורטוב של אשמה. ובוודאי לא שובינסקי.

יתכן שאף אחד מן הסיפורים אינו נכון. כל הגירסות הן חלקיות, כוזבות. כולן יחד מצטרפות לתיאור מלתק של המציאות הכלכלית בישראל. יריביו של שובינסקי מתארים אותו כדיקטטור גם וגאוני, שליטיחיד ש-א-אפשר היה לעבוד עימו, אדם שעשה במיפעלים כבתוך שלו, לא נתן לאיש דריסטי-רגל, הסתיר מהם חשבונות.

יתכן מאד שכך נראה שובינסקי בימי זוהרו. בעיני עצמו, היה הבוס. הוא יצר

יתרון זה במלחמה המרחבת שבה יתחול בני-הסתות תבוסה מוחצת. בהתמודדות צבאית.

כל אדם בקרמלין ידע שבעוד ידידי ברית-המועצות נהנו מיתרון צבאי גדול במלחמת בנגלה דש, הרי המצב במרחב הוא הפוך.

אולם השיקול הסובייטי יכול היה גם להוביל בכיוון הפוך: נסיון לנצל את היר תרון במרכז אסיה כדי לנחול יתרון שני במערב אסיה, על-ידי התערבות צבאית סובייטית מהירה וחזקה.

קרוב לוודאי שיכריע השיקול הראשון, ושברית-המועצות אינה רוצה במלחמה בר מרחב זה. מה גם שפתיחה מהירה של תעלת-סואץ דרושה עתה לברית-המועצות יותר מתמיד, כדי לקצר את הקשר הימי בין ארץ הסובייטים ובין הודו ובנגלה דש. צעד נוסף. אולם דבר זה כשלעצמו לא הבטיח את הפסקת האש, מפני שהיה עוד צעד לעניין.

נשיא מצרים יכול היה להחליט ש-עליו ליצור מצב שיכריח את שליטי הקרמי לין להתערב במרחב, על-ידי פתיחת אש חלקית או כללית. צה"ל היה מוכן ל-אפשרות זו. אם תיתחדש האש, יכול צה"ל להנחית מהלומה מהירה ומוחצת, שלא תיפול בעוצמתה מוז של מלחמת-ששת-הימים. אך בניגוד לאו, לא יבוצר המצב שיווצר בניצחון כזה, אלא צפויה התדרדרות כלל-עולמית לרעת ישראל.

ההערכה הסבירה השבוע: האש לא תתי חדש, אזרחי ישראל יוכלו להמשיך ול-עסוק בפרשות השחיתות והבריונות.

חוגים

שובי, שובי,

השולמית

כאשר הכנסת נכנסת למחצית השנייה של כהונתה, נושבת רוח חדשה בארץ. עסקני המפלגות מתחילים להשקף סביב, לבדוק מועמדים אפשריים, העשויים לה-זק את הרשימה בבחירות הבאות, לשקול אם האיש יתרום יותר קולות משיצרוך.